

Met de **Camper**
door **Europa**

DE LANDEN IN DEZE GIDS

ZUID-EUROPA

-  Griekenland
-  Italië
-  Kroatië
-  Portugal
-  Slovenië
-  Spanje

NOORD-EUROPA

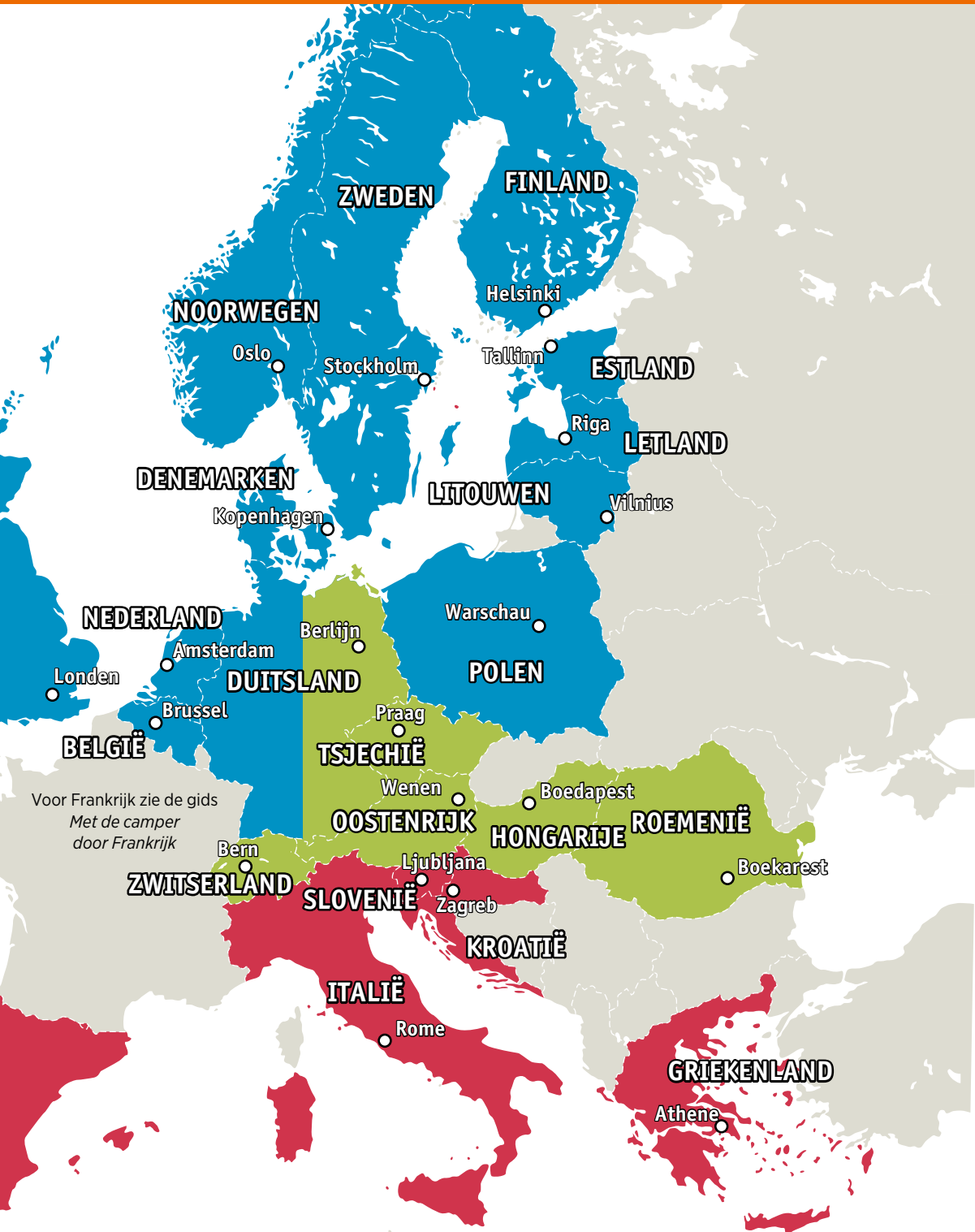
-  België
-  Denemarken
-  Duitsland
-  Estland
-  Finland
-  Groot-Brittannië
-  Ierland
-  Letland
-  Litouwen
-  Nederland
-  Noorwegen
-  Polen
-  Zweden

OOST-EUROPA

-  Duitsland
-  Hongarije
-  Oostenrijk
-  Roemenië
-  Tsjechië
-  Zwitserland

Reisroutes in Europa





Voor Frankrijk zie de gids
Met de camper
door Frankrijk

INHOUD

Handleiding	8
Verklaring van de symbolen	14
Voor het vertrek	15
Tijdens de reis	19

Routes in Zuid-Europa

Op weg in Spanje 25

1 - Van Frankrijk naar Spanje	26
2 - Van de Baskische kust naar Navarra	30
3 - De Aragonese en Catalaanse Pyreneeën	34
4 - De Spaanse Middellandse Zeekust	38
5 - Valencia en de Costa Blanca	42
6 - Andalusië	46
7 - Castilla-La Mancha en Extremadura	50
8 - Madrid, Castilië en León	54
9 - Asturië en Galicië, via Compostela	58

Op weg in Portugal 63

10 - Porto en Noord-Portugal	64
11 - Beiras en Extremadura	68
12 - Van Lissabon naar Alentejo	72
13 - De Algarve en de vallei van de Guadiana	76

Op weg in Italië 81

14 - Van Frankrijk naar Italië	82
15 - Piemonte, Valle d'Aosta en Lombardije	86
16 - Veneto en Emilia-Romagna	90
17 - Toscane en Umbrië	94
18 - Van Rome naar de Abruzzes	98
19 - Rondreis door Sardinië	102
20 - De Napolitaanse kust en Apulië	106
21 - Van Calabrië naar Sicilië	110

Op weg in Slovenië 115

22 - Slovenië, klein Zwitserland van de Balkan	116
---------------------------------------------------	-----

Op weg in Kroatië 121

23 - Zagreb en Slavonië	122
24 - Istrië en de Golf van Kvarner	126
25 - De Dalmatische Riviëra, van Zadar naar Dubrovnik	130

Op weg in Montenegro, Albanië en Macedonië 134

26 - Dwars door de Balkan	136
---------------------------	-----

Op weg in Griekenland 141

27 - Het Griekse vasteland	142
28 - Athene en de Peloponnesos	146
29 - Kreta, eiland van stranden en krekens	150

Routes in Noord-Europa en de Baltische Staten

Op weg in Groot-Brittannië 157

30 - Londen, Kent en Sussex	158
31 - Het zuidwesten van Engeland	162
32 - Het schiereiland Cornwall	166
33 - Wales	170
34 - Het zuiden van Schotland	174
35 - Oostelijke deel van Midden-Schotland	178
36 - Glasgow en de Schotse lochs	182

Op weg in Ierland	187
37 - Rondreis door Ierland	188
38 - Rondreis door Ulster	192
Op weg in België	197
39 - Van Parijs naar Dinant	198
40 - Zuid-België en Brussel	202
41 - Noord-België en de kust	206
Op weg in Nederland	211
42 - De grote rivieren en het deltagebied	212
43 - Amsterdam en het noorden	216
Op weg in Denemarken	221
44 - Van Apeldoorn naar Ribe	222
45 - Denemarken van eiland tot eiland	226
Op weg in Zweden	231
46 - Zweden ontdekken	232
Op weg in Noorwegen	237
47 - Noorwegen: tussen fjorden en gletsjers	238
48 - Het uitgestrekte noorden van Noorwegen	242
Op weg in Finland	247
49 - Van Noorwegen naar Finland	248
Op weg in Estland	253
50 - Rondreis door Estland	254
Op weg in Letland	259
51 - Dwars door Letland	260
Op weg in Litouwen	265
52 - Rondreis door Litouwen	266
Op weg in Polen	271
53 - Het noorden van Polen	272
54 - In het hart van Groot-Polen	276
55 - Van Polen naar Duitsland	280
Op weg in Duitsland	285
56 - Tussen Oostzee en Noordzee	286

Routes van west naar oost en vice versa

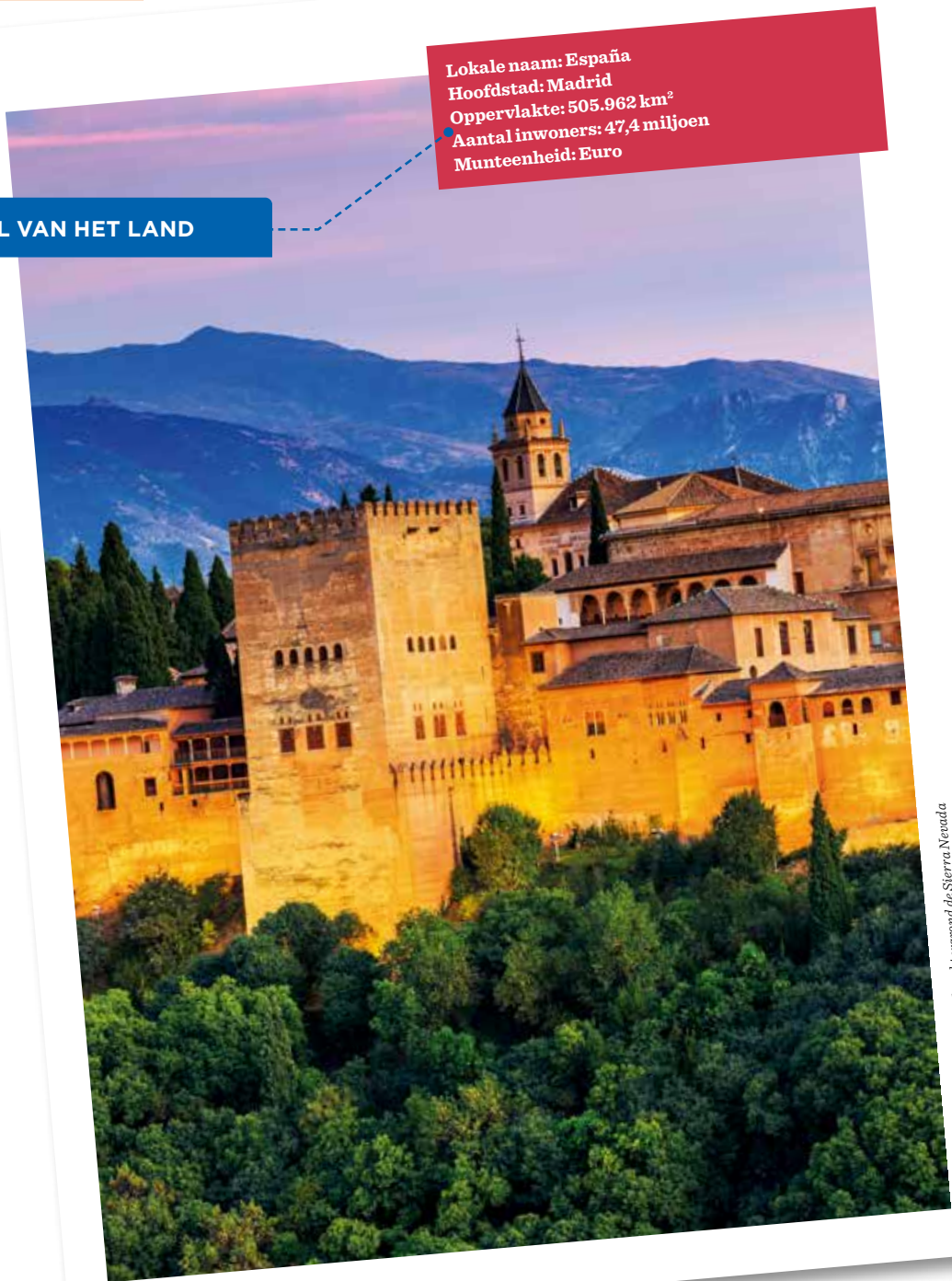
57 - Het Rijndal	292
58 - Dwars door Saksen	296
59 - Zuid-Polen	300
Op weg in Slowakije	305
Op weg in Hongarije	307
60 - Van Polen naar Hongarije	308
61 - Boedapest en de Grote Laagvlakte	312
Op weg in Roemenië	317
62 - Het westen van Roemenië	318
63 - In het hart van de Karpaten	322
64 - Langs de Roemeense kust	326
65 - Van Roemenië naar Hongarije	330
66 - West-Hongarije en het Balatonmeer	334
Op weg in Oostenrijk	339
67 - Langs de Donau	340
Op weg in Tsjechië	345
68 - Praag en Zuid-Bohemen	346
69 - Bayreuth en Frankenland	350
70 - Het Zwarte Woud	354
71 - Door de Duitse Alpen	358
72 - Tirol en Vorarlberg	362
Op weg in Zwitserland	367
73 - Van Wallis naar Ticino	368
74 - Franstalig Zwitserland	372
75 - Centraal-Zwitserland en de meren	376
Plaatsnamenregister	380

HANDLEIDING

VOOR ELK LAND...

PROFIEL VAN HET LAND

Lokale naam: España
Hoofdstad: Madrid
Oppervlakte: 505.962 km²
Aantal inwoners: 47,4 miljoen
Munteenheid: Euro



Het Alhambra in Granada, met op de achtergrond de Sierra Nevada
SCStock/Getty Images Plus

Op weg in Spanje

VERPLICHTE DOCUMENTEN

- Geldig identiteitsbewijs of paspoort
- Geldig nationaal rijbewijs
- Kentekenbewijs of huurovereenkomst
- Verzekeringsdocumenten (groene kaart)
- Volmacht als u een auto van derden gebruikt

WETGEVING

- Maximaal toegestaan alcoholgehalte in het bloed: 0,5 promille
- Aangepaste en goedgekeurde kinderzitjes verplicht tot 10 jaar en 1,50 m
- Minimumleeftijd bestuurder: 18 jaar
- Veiligheidsgordel verplicht, zowel voor- als achterin
- Voor tweewielers zijn dimlichten het hele jaar door overdag en 's avonds verplicht
- Spijkerbanden onder voorwaarden het hele jaar toegestaan op besneeuwde wegen

- Twee gevarendriehoeken per voertuig verplicht (ook voor buitenlandse voertuigen)
- Eerstehulpkit aanbevolen
- Brandblusser aanbevolen
- Fluorescerend veiligheidshesje verplicht

TOEGESTANE MAXIMUMSNELHEID

- Binnen de bebouwde kom: 20/30/50 km/u
 - Op andere wegen: 80 km/u
 - Op autosnelwegen: 100 km/u voor campers
- Bij regen liggen de maximumsnelheden lager.

TELEFONEREN

- Naar Spanje: kies 0034 + het 9-cijferige abonneenummer.
- Naar Andorra: kies 00376 + het 6-cijferige abonneenummer.

WOORDENLIJST

VEEL GEBRUIKT

Ja **Sí** / Nee **No** / Goedendag **Buenos días** /
Goedenavond **Buenas tardes** of **noches** /
Hallo **Hola** / Tot ziens **Hasta luego** /
Alstublieft **Por favor** /
(Heel erg) bedankt **(muchas) Gracias** /
Neemt u me niet kwalijk **Perdone** /
Akkoord **De acuerdo** / Gezondheid **¡Salud!** /
Eten **Comer** / Drinken **Beber** /
Toiletten **Los servicios** /
Restaurant **Restaurante** / Geld **Dinero**

RICHTINGAANWIJZINGEN EN VERVOER

Waar is...? **¿Dónde está...?** /
Rechtsaf **A la derecha** /
Linksaf **A la izquierda** /
Rechtdoor **Todo recto** / Dicht bij **Cerca de** /
Ingang **Entrada** / Uitgang **Salida** /

Weg **Carretera** / Straat **Calle** /
Autosnelweg **Autopista** / Stad **Ciudad** /
Dorp **Pueblo** / Benzinstation **Gasolinera** /
Benzine **Gasolina**

EERSTE KENNISMAKING

Ik wil graag... **Quiero...** /
Spreekt u Engels? **¿Hablo Inglés?** /
Ik begrijp het niet **No entiendo** /
Kunt u mij helpen? **¿Me puede ayudar?** /
Hoeveel kost dat? **¿Cuánto cuesta?** /
De rekening, graag **La cuenta, por favor** /
Ik zoek... **Busco...**

NOODGEVALLEN

Help! **¡Socorro!** /
Het is een spoedgeval **Es una emergencia** /
Ziekenhuis **Hospital** / Dokter **Médico** /
Apotheek **Farmacia** / Politie **Policía**

WETGEVING EN ADVIEZEN

VEELGEBRUIKTE WOORDEN

HANDLEIDING

DE ROUTES MET DE CAMPER

NUMMER VAN
DE ROUTE

PORTUGAL - ROUTE 13

HET LAND

De Algarve en de vallei van de Guadiana

Goudgele stranden, duizelingwekkende kliffen met grotten, witte dorpen en havens die liggen duttend in de zon... dit is de Algarve, als u even de uitwassen van het massatoerisme probeert te ontlopen. Maar als u daaraan de voorkeur geeft, zijn er ook kleine stadjes, net bij de kust vandaan, met de tuinen geuren naar sinaasappel-, vijgen- en amandelbomen.

VERTREKpunt,
DUUR,
AANTAL KM

★ VERTREK: ODECEIXE - 7 dagen - 650 km

DAG 1

Volg vanaf het mooie witte dorp **Odeceixe** de kust zuidwaarts. Waag u af en toe op een van de doodlopende weggetjes die naar een strand of klif leiden. U rijdt nu eens door ruwe, verlaten landschappen en dan weer door bijna Ierse weilanden of garriguegronden. Wie gaat zwemmen, moet opletten voor de sterke stromingen. Na **Aljezur**, **Arrifana** (waarvan de haven aan de voet van een klif ligt) en **Vila do Bispo**, komt u bij **Sagres** en **Ponta de Sagres**, een van de mooiste plekken in Portugal. Op de landtong staat een burcht die zwaar beschadigd werd tijdens de aardbeving van 1755. Het bouwwerk werd onlangs gerestaureerd. Neem de tijd voor een wandeling voor u koers zet naar de klif en van **Cabo de São Vicente**, wat meer naar het westen. Op dit mooie uitzichtpunt is het wachten op de ondergaande zon.



BESCHRIJVING
PER DAG

DAG 2

Bezoek de kleine haven van **Burgau** en rijd dan naar **Lagos**, een rustige kuststad omzoomd door kreken. In de doolhof van voetgangersstraten in het centrum wachten winkels en restaurants. Verken ook de Ponta de Piedade met de rode, verscheurde kliffen waarin de grotten schuilen. Vlakbij ligt **Portimão**, de populairste badplaats van Algarve. De drukke vissershandels haven ligt achter in een natuurlijke baai. Portimão is ook een industriestad, met scheepswerken en conservenfabrieken waar tonijn en sardines worden ingeblikt. Haar toeristische succes dankt deze stad aan het bijzonder mooie strand, maar dat heeft er ook toe geleid dat de aanblik verminkt is door moderne gebouwen. Ga liever wandelen aan de **Praia da Rocha** en trek daarna de **Serra de Monchique** in, die wat koelte en mooie panorama's voor u in petto heeft (klim naar de Pico da Foia).

DAG 3

Rijd terug naar de kust en bezoek het authentieke stadje **Silves** met zijn kathedraal en het kastelen van rode zandsteen boven de wijk. Rijd via **Carvoeiro** naar **Albufeira**. Het dorp heeft zijn ziel nog niet geheel verloren. Vermijd u niet alleen de massa's restaurants in het centrum, maar ook de charmante, intacte resten van het oude vissersdorp.

DAG 4

Volg de kust tot in **São Lourenço**. Even verderop ligt **Faro**, op het zuidelijkste puntje van Portugal. De stad wordt v...

**KAART MET HET
TRAJEC, DE
PARKEERREINEN
EN DE CAMPINGS**



na
gen te
rt te ver
aan, waar



Een terras in Tavira, met uitzicht op de Romeinse brug
CSP - anasay / Fotostock.LIBRE/af/fotostock

ie een stop i het
eile keienstraatjes.
eel, dat met muren
itte stad uittorent.
a, een oud dorp dat
Neem zijwegen, zo
's toeristen die zich
um begeven, u ont-
en verlaten straatjes

o met zijn mooie kerk.
het zuidelijkste puntje
an de oceaan geschei-

**BEZIENSWAARDIGHEDEN
ONDERWEG:**
erfgoed, musea, ambachten,
gastronomie, natuur

HANDLEIDING

DE ADRESSEN PER ROUTE

EET- EN DRINK-GELEGENHEDEN

SPANJE - ROUTE 2

de drie kerken van de stad te bezoeken. Verderop richting Pamplona liggen nog meer bezienswaardigheden. De eerste is **Puente la Reina**, een soort straatdorp met een heel fraaie brug. De tweede is de prachtige, romaanse kapel van **Santa-Maria-de-Eunate** en de laatste is de belvedere van **Perdón**. De A12 brengt u rechtstreeks naar Pamplona, waar u de nacht kunt doorbrengen.

DAG 6

De A12 voert rechtstreeks naar **Pamplona** (zie vorige route). Daar maakt u kennis met de diep gewortelde tradities en de aangeboren feestdrang van de inwoners van deze stad, die Ernest Hemingway inspireerden voor de roman *The sun also rises*.

DAG 7

Deze laatste dag is gewijd aan de verkenning van het dorre binnenland van Navarra met schitterende dorpen en afgelegen monumenten. Rijd vanaf Pamplona zuidwaarts (N121) naar **Tafalla** en vervolgens de 'gotische stad' **Olite**, die vroeger versterkt was en waarvan de oude straatjes met hun bodega's in de schaduw liggen van het Palacio Real. Rijd terug naar Tafalla en volg de NAI32 richting Sangüesa. Plan een omweg langs het schattige middeleeuwse dorpje **Ujué** met zijn romaanse kerk. **Sangüesa**, op de linker-oever van de Rio Aragón, verdient een bezoek voor het portaal van de Iglesia de Santa Maria La Real. Rijd vervolgens naar het indrukwekkende, heel afgelegen **ier**, dat uittoert boven de vlakten van Aragón. De route eindigt deze dag bij het **eyre**, een van de meest majestueuze sters in Spanje.

ADRESSEN VAN DE TOERISTENBUREAUS IN DE STREEK

TOERISTENBUREAUS

Bilbao - Pl. Circular 1 - ☎ 944 79 57 60 - www.bilbaoturismo.net.
Pamplona - Calle San Saturnino 2 - ☎ 948 42 07 00 - www.visitnavarra.es.

KAARTEN EN GISDEN

Michelin kaart 573
Michelin Reisgidsen Baskenland, Noord-Spanje

32

Restaurants, cafés, markten

DONOSTIA-SAN SEBASTIÁN

San Sebastián biedt het beste uit de Baskische keuken. Tapas en *pintxos* vormen een gastronomisch feestmaal. In de restaurants is de kwaliteit van de producten ook van hoog niveau: vangst van de dag, groenten uit Guipúzcoa, schapenkaas en *kaiku* (verse schapenkaas). De meeste adressen zijn te vinden in de historische wijk. De stad komt elke avond tot leven rond aperitief tijd, met name in de straten Portu, Muñoz, 31 de Agosto en Fermín Calbetón, rond de Plaza de la Constitución en langs de haven.

BERMEO

Almiketxu - Barrio Almike 8 - ☎ 946 88 09 25 - www.almiketxu.com - ☑ - gesl. zo-avond en ma (beh. feestd.) - weekmenu € 20/35, speciaal menu € 38/84. Authentiek regionaal etablissement met drie eetzalen met een warme, rustieke uitstraling van kale stenen muren en houten balken.

BILBAO

Berton - Jardines 11 - ☎ 944 16 70 35 - berton.eus. In de oude stad. Een waar instituut, waar ook Hemingway en Orson Welles kwamen eten. Vermaard om zijn gerechten op basis van ansjovis.

VITORIA-GASTEIZ

Sosoaga - Calle Diputación 9 - ☎ 945 26 35 29 - www.sosoaga.com - gesl. zo-middag. Sosoaga, geopend in 1868, is specialist in Baskisch gebak en *goxua*, een typisch dessert van Bilbao (hier uitgevonden!) dat u kunt proeven in de winkel.

Sagartoki - Prado 18 - ☎ 945 28 86 76 - www.sagartoki.com - gesl. di - menu € 50/58,50 (min. 2 pers.). Aan de muren van deze sympathieke bar hangen de vele prijzen die chef Senén in de wacht heeft gesleept. Het zwarte interieur van de grote eetzaal wordt verlicht door manden vol witte eieren. In dat verrassende decor worden niet alleen innovatieve cocktails gemixt maar ook traditionele *fritos huevos* geserveerd. Alles even lekker!

ESTELLA/LIZARRA

Casa Faustina - Magdalena 58 - ☎ 948 53 94 93 - www.casafaustina.es - proefmenu € 28. Een leuk adres met een origineel interieur. Lekkere, huiselijke gerechten, maar ook een proefmenu.

PAMPLONA

Bar Gaucho - Espoz y Mina 7 - ☎ 948 22 50 73 - *pintxos* ongeveer € 4. In deze verfijnde *pintxos*-bar verkopen ze onder meer een uitstekende *tostadica de foie-gras* (gebakken foie gras op een stukje geroosterd brood).

KAARTEN EN REISGIDSEN

Parkeerterreinen en campings

DONOSTIA-SAN SEBASTIÁN

Zie vorige route.

ZARAUTZ

Gran Camping Zarautz
Monte Talai-Mendi s/n -
📍 943 83 12 38 -
www.grancampingzarautz.com
Permanent - 440 staanpl.
🚻 sanistation 🚰 🚰 🚰
Prijs: € 32,30 🚰 🚰 🚰
🚰 (10A) € 5,80 - extra pers. € 7,90
Faciliteiten en recreatie: 📶 🚰 🚰 🚰
🚰
GPS: W 2.14602 N 43.1723

ZUMAIA

Parking de Zumaia
Trenbide Pasealekua Hiribidea 6 -
📍 943 86 50 25
Permanent
Sanistation 🚻
16 🚰 - 72 uur - gratis
Faciliteiten: 🚰 🚰
Groot parkeerterrein tussen de rivier
en het dorp.
GPS: W 2.2502 N 43.2935

MUTRIKU

Camping Santa Elena
Ctra Deba-Gernika, km 5 -
📍 943 60 39 82 -
www.camping-santaelena.com
Permanent - 50 staanpl.



Spanse tapas
afbeelding/Getty Images Plus

🚻 sanistation 🚰 🚰
Prijs: 🚰 € 5,50 🚰 € 6 🚰 € 14,50 -
🚰 € 5,50
Faciliteiten en recreatie: 📶 🚰 🚰
Terrascamping met uitzicht op zee.
GPS: W 2.2337 N 43.1847

LEKEITIO

Área Camper Lekeitio
Av. Iñigo Artieta -
📍 946 03 41 00
Permanent
Sanizuil Eurorelais 🚰 € 3 🚰 🚰
25 🚰 - 48 uur - gratis
Betaling: muntjes (toeristenbureau bij
de haven)
Faciliteiten: 🚰 🚰 📶
Op vijf minuten van de haven, het
strand en het vissersdorp.
GPS: W 2.50722 N 43.35833

BERMEO

Área de Autocaravana de Bermeo
Kalea Arene Pellaio Deuna 4DUP,
naast het voetbalstadion -
📍 946 17 91 54
Permanent
Sanistation 🚻 € 4,50 🚰 € 5
🚰 🚰 - onbeperkt - gratis
Faciliteiten: 🚰 🚰
Op tien minuten van het strand en het
centrum.
GPS: W 2.7252 N 43.4235

BILBAO

Autocaravaning Kobetamendi
Monte Kobeta 31 -
📍 944 65 57 89
Permanent
Sanizuil 🚰 🚰 🚰 🚰
72 🚰 - 🚰 - 48 uur - € 17/dag - inclusief
sanizuil
Faciliteiten: 🚰 🚰 📶
Bus naar het centrum.
GPS: W 2.96389 N 43.25956

VITORIA-GASTEIZ

Área de Vitoria-Gasteiz
Portal de Foronda - 📍 945 16 16 16
Permanent (markt wo-ochtend)
Sanistation 🚻 🚰 🚰 🚰 : gratis
40 🚰 - 48 uur - gratis
Faciliteiten: 🚰 🚰

Openbaar vervoer naar het centrum.
GPS: W 2.68528 N 42.86583

ESTELLA/LIZARRA

Camping Lizarra
Paraje de Ordoiz s/n - 📍 948 55 17 33 -
www.campinglizarra.com
Permanent - 100 staanpl.
Prijs: 🚰 € 6,80 🚰 € 19,50 🚰 (6A)
Faciliteiten en recreatie: 📶 🚰 🚰 🚰
🚰
GPS: W 2.01046 N 42.39424

PAMPLONA

Área Autocaravanas Trinitario
Calle Biurdana 1417, naast de brand-
weerkazerne
Permanent
Sanistation 🚻 🚰 🚰 🚰 🚰 : gratis
35 🚰 - 🚰 - 48 uur - € 10/dag
Faciliteiten: 🚰 🚰 🚰
GPS: W 1.656 N 42.8209

EUSA

Zie vorige route.

LUMBIER

Camping Iturbero
📍 948 88 04 05 -
www.campingiturbero.com
Begin maart-half dec. -
100 staanpl. - 🚰
Prijs: € 40 🚰 🚰 🚰 🚰 🚰 (10A)
Faciliteiten en recreatie: 📶 🚰 🚰 🚰
🚰
GPS: W 1.31333 N 42.65667

SOS DEL REY CATÓLICO

Área de Sos del Rey Católico
Av. Zaragoza - 📍 948 88 85 24
Permanent
Sanistation 🚻 🚰 🚰 🚰 🚰 : gratis
11 🚰 - 🚰 - 48 uur - € 5/dag
Faciliteiten: 🚰 🚰 📶
500 m van het centrum.
GPS: W 1.2136 N 42.4911

ADRES VAN
DE CAMPING +
openingsperiode
en aantal plaatsen

TARIEVEN

FACILITEITEN EN
RECREATIE
+ gps-coördinaten

ADRES VAN HET
PARKEERTERRAIN
+ openingsperiode

TYPE SANIZUIL,
FACILITEITEN EN
TARIEVEN

PARKEREN:
aantal plaatsen,
duur, prijs








ANDERE
FACILITEITEN

GPS-COÖRDINATEN

VERKLARING VAN DE SYMBOLEN

CAMPINGS

Voorzieningen voor campers

	Sanizuil voor campers		Honden verboden
	Drinkwater		Rustige camping
	Elektriciteit		
	Lozen van grijs water		
	Legen chemisch toilet (draagbare tank)		

Tarieven (in de valuta van het land)








Dagprijzen

 € 5	Per persoon	 € 2	Per voertuig
 € 6	Per staanplaats	 € 6,50	Voor elektriciteit (per aantal ampères)

All-inprijs









€ 16      Tarief voor 2 personen, inclusief voertuig en elektriciteit

Recreatie en faciliteiten op de camping

	Zwembad
	Zwemmen mogelijk
	Vissen mogelijk
	Fietsverhuur
	Wasserette (wassen en drogen)
	Supermarkt, levensmiddelenwinkel
	Restaurant, snackbar

PARKEERTERREINEN

Voorzieningen voor campers

	Rustig terrein		
	Drinkwater		Lozen van grijs water
	Elektriciteit		Legen chemisch toilet (draagbare tank)
30  - 24 uur - € 18/dag	Aantal plaatsen - maximale parkeertijd - prijs per dag		
	Beveiligd parkeerterrein		
	Met bankpas betalen mogelijk		

Faciliteiten in de nabije omgeving (minder dan 500 m)

	Openbaar toilet		Wifi
	Wasserette		Supermarkt, levensmiddelenwinkel
	Restaurant		

VOOR HET VERTREK

EVEN CONTROLEREN

Voor vertrek is het verstandig om de staat van uw camper te controleren, vanwege de veiligheid en het comfort. Hieronder staat een checklist met enkele adviezen.

HET VOERTUIG

De banden

De banden zijn essentieel voor de veiligheid van uw voertuig. Het is daarom raadzaam om ze geregeld te controleren, vooral voor uw vertrek. De banden moeten aangepast zijn aan het voertuig. Er bestaan speciale banden voor campers, met een eigen merkteken.

Controleer voor het vertrek de bandenspanning (zie hieronder) en eventuele slijtage. Laat de banden bij langdurige stilstand niet met een te lage spanning staan. Zorg altijd dat ze op spanning zijn voordat u de camper weer gebruikt. Zorg ook dat de banden beschermd zijn tegen uv-licht. Het verdient aanbeveling de staat van het loopvlak en de zijkanten (stootsporen, barsten, scheuren, enz.), alsmede de staat van de wielen en ventielen, regelmatig door een vakman te laten controleren.

De bandenspanning

De aanbevolen spanning is 5,5 bar op de aandrijf-as; deze spanning moet worden gemeten op koude banden, ongeacht de belading, met inachtneming van de door de fabrikant vastgestelde MTM (maximaal toegelaten massa). Voor de bandenspanning op de vooras houdt u zich aan de aanbevelingen van de fabrikant, gewoonlijk aangegeven op het bestuurdersportier. Voor een druk boven 4,5 bar zijn metalen ventielen noodzakelijk.

Controleer eveneens

- het oliepeil
- de remvloeistof
- de handrem
- de vloeistof voor de ruitensproeiers
- de ruitenwissers
- de sloten

- de accu
- de lichten
- de richtingaanwijzers

- ▶ *Het is veiliger om een deel van de controles (zoals die van de remvoering en remschijven) in een garage te laten doen.*
- ▶ *Vergeet niet om een set reservelampen mee te nemen.*
- ▶ *Bij autopech zijn in veel landen een reflecterend vest en een gevarendriehoek verplicht!*



Lokale naam: Hrvatska
Hoofdstad: Zagreb
Oppervlakte: 56.542 km²
Aantal inwoners: 4,1 miljoen
Munteenheid: Euro



*Het amfiteater van Pula
Jasminamy/Getty Images Plus*

Op weg in Kroatië

VERPLICHTE DOCUMENTEN

- Geldig identiteitsbewijs of paspoort
- Geldig nationaal rijbewijs
- Kentekenbewijs of huurovereenkomst
- Verzekeringsdocumenten (groene kaart)
- Volmacht als u een auto van derden gebruikt

WETGEVING

- Maximaal toegestaan alcoholgehalte in het bloed: 0,5 promille (0 promille voor chauffeurs onder 25 jaar)
- Minimumleeftijd om voorin te zitten: 12 jaar
- Aangepaste en goedgekeurde kinderzitjes verplicht tot 12 jaar
- Veiligheidsgordel verplicht, zowel voor- als achterin
- Dimlichten van eind oktober tot eind maart overdag en 's avonds verplicht
- Spijkerbanden verboden
- Winterbanden verplicht: 1 oktober tot 15 maart
- Gevarendriehoek verplicht
- Eerstehulpkit verplicht

- Brandblusser aanbevolen
- Set reservelampjes verplicht
- Fluorescerend veiligheidshesje verplicht

TOEGESTANE MAXIMUMSNELHEID

- Binnen de bebouwde kom: 50 km/u
 - Op andere wegen: 90 km/u
 - Op wegen met gescheiden rijbanen: 110 km/u
 - Op autosnelwegen: 130 km/u
- Bij regen liggen de maximumsnelheden lager.

WILD KAMPEREN

- Wildkamperen is verboden. Campers dienen gedurende de nacht op een camping te staan. De politie controleert streng (boetes kunnen oplopen tot € 400).

TELEFONEREN

- Naar Kroatië: kies 00385 + het netnummer zonder de eerste 0 + het abonneenummer.

WOORDENLIJST

VEEL GEBRUIKT

Ja **Da** / Nee **Ne** / Goedendag **Dobar dan** of **Dobro jutro** / Goedenavond **Dobra večer** / Hallo **Bog** / Tot ziens **Do viđenja** / Alstublieft **Molim** / (Heel erg) bedankt **Hvala (lijepo)** / Neemt u me niet kwalijk **Oprostite** of **Ispričavam se** / Gezondheid **Živjeli!** of **Na zdravlje!** / Eten **Jesti** / Drinken **Piti** / Toiletten **Nužnik** of **Zahod**

RICHTINGAANWIJZINGEN EN VERVOER

Rechtsaf **Desno** / Linksaf **Lijevo** / Ingang **Ulaz** / Uitgang **Izlaz** / Autosnelweg **Autocesta** / Weg

Cesta / Stad **Grad** / Bezinestation **Benzinska stanica** / Bezine **Benzin**

EERSTE KENNISMAKING

Ik wil graag... **Htio/Htjela** (m/v) **bih...** / Waar is...? **Gdje se nalazi...?** / Spreekt u Engels?

Govorite li engleski? /

Ik begrijp het niet **Ne razumijem** /

Kunt u mij helpen? **Možete li pomoć mene?** /

Hoeveel kost dat? **Koliko košta?**

NOODGEVALLEN

Help! **U pomoć!** / Ziekenhuis **Bolnica** / Politie **Policija**

KROATIË – ROUTE 23

Zagreb en Slavonië

Kroatië is vermaard om zijn schitterende Adriatische kust, maar het noorden van het land laten toeristen op weg naar het strand meestal links liggen. Toch kunt u tussen de hoofdstad Zagreb en de graanvlakten van Slavonië genieten van talloze mooie dorpen en stadjes waar de barokke kunst hoogtij viert.

★ **VERTREK:** ZAGREB - 7 dagen – 800 km

DAG 1

Zagreb, de hoofdstad van Kroatië, geniet helaas niet dezelfde faam als de hoofdsteden van de buurlanden. Ten onrechte, want achter de nieuwe stad ligt een oud centrum met drie aantrekkelijke wijken, die verdeeld zijn over een boven- en een benedenstad. Trek voor deze stad een volle dag uit! Begin met de bisdomheuvel Kaptol, waar de bisschoppelijke stad en de kathedraal wachten, en de boerenmarkt van Dolac, waar kleine producenten hun waren verkopen. Op de Gradecheuvel ligt de feodale stad. Klim tot bij de versterkte toren Kula Lotrščak en de mooie barokke kerk Crkva sv. Katarine. Bewonder de Crkva sv. Marka (Marcuskerk), waarvan het dak het wapen van de stad draagt. Slenter door de straten Ulica Cirilometodska en Ulica Opaticka, en ook door de Ulica Ivana Tkalcica met haar terrasjes. Na de middag bezoekt u de benedenstad, met het theater, de botanische tuin en het Ban-Josip-Jelačić-plein, het hart van de stad.

DAG 2

Verlaat Zagreb noordwaarts en rijd naar **Kumrovec**. Het huis maakt nu deel uit van het streekmuseum, waar schuren en woningen het landelijke leven in de 19de eeuw in beeld brengen. Wat noordelijker verdient het kasteel van **Veliki Tabor** een bezoek. Daarna wacht het oude centrum van **Krapina** en de kerk van Onze-Lieve-Vrouwe-van-Jeruzalem in Trški Vrh, vanwege haar adembenemende barokinterieur. Het kasteel van **Trakošćan**, op een heuvel boven een meer, rondt deze dag af.

DAG 3

Van alle steden in Noord-Kroatië is **Varaždin** een van de mooiste, met bolvormige torendaken en fraaie herenhuisen in de voetgangersstraten van de binnen-

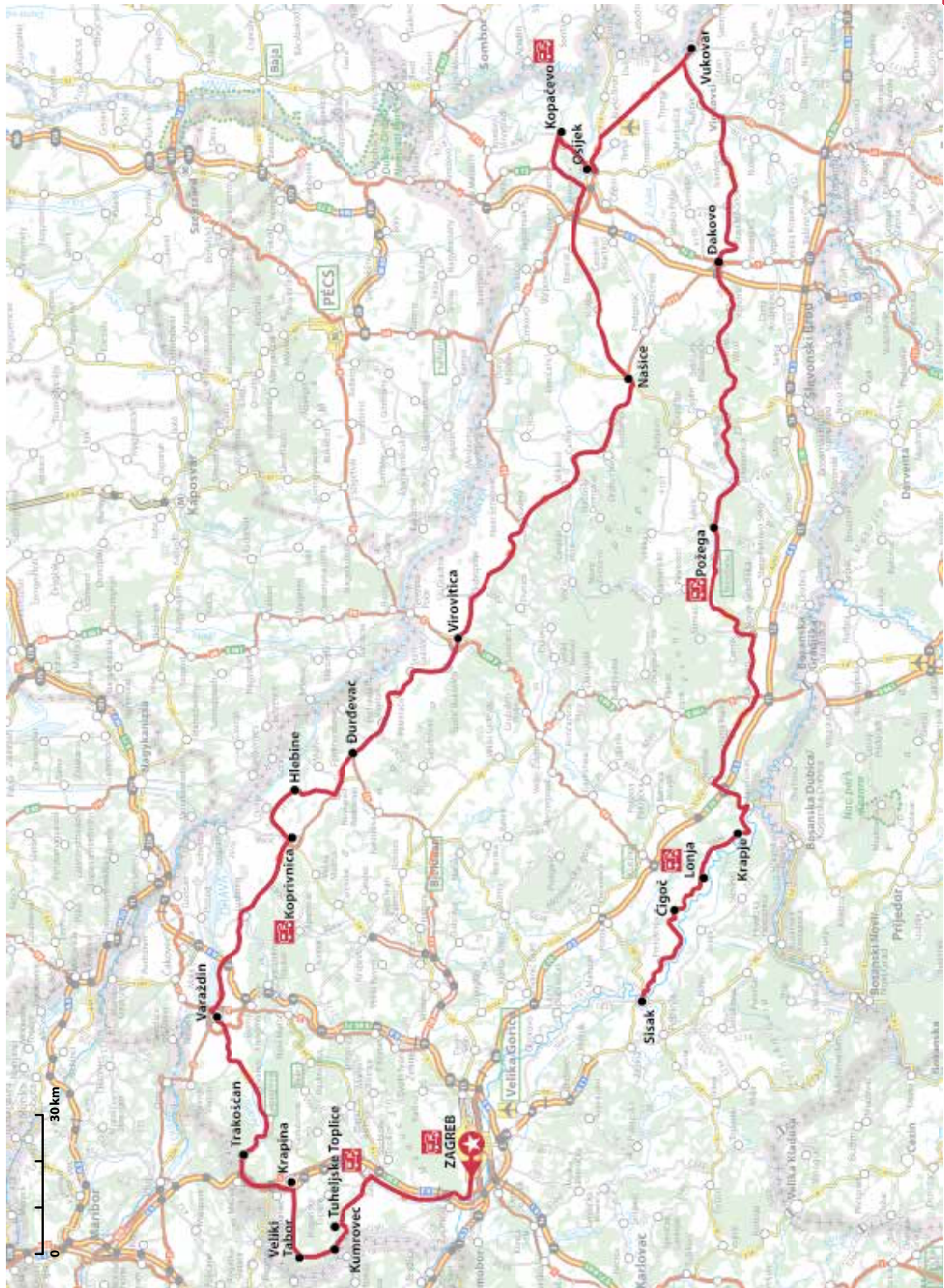


De stad Varaždin in Noord-Kroatië
xbrchx/Getty Images Plus

stad. Begin bij het Trg Kralja Tomislava, een plein in Italiaanse stijl. De vele rococopaleizen pronken met hun overdadig versierde gevels. Bezoek ook de kathedraal en klim naar het kasteel met de twee ronde torens en de donjon (waarin het stadsmuseum zit). Daarna kunt u even uitblazen in het park Šetalište Vatroslava Jagića.

DAG 4

Koprivnica verdient een korte halte, voor de markt en de oude stadskern. Daarna rijdt u door het platteland (let op de maïsdroogrekken onderweg) naar het dorp **Hlebine**, waar de wieg zou hebben gestaan van de Kroatische naïeve schilderkunst. Kleine burgerwoningen en boerenhuisjes met rieten daken staan broederlijk naast elkaar. In de buurt van de hoofdweg vindt u nog boerenerven, oude huizen van leem en baksteen, en houten schuren. Via **Đurđevac** rijdt u vervolgens naar **Virovitica**, een aardig stadje met een interessant kasteel en een kloostercomplex. Aan het einde van de dag bereiken we **Našice**, met twee



KROATIË – ROUTE 23

meren waar lijnvissers op mooie vangsten hopen. De Engelse tuinen nodigen uit tot ontspanning en rust.

DAG 5

Om de charme van **Osijek** te voelen moet u het oude centrum bezoeken. Bewonder de Oostenrijks-Hongaarse architectuur in de bovenstad en het fraaie barokke ensemble van de voormalige Oostenrijkse citadel, nu bewoond door studenten. Spendeer minstens een halve dag in Županijska Ulica en de twee parken, de citadel, het plein van de Drievuldigheid (Trg sv. Trojstva) en de promenade langs de Drava, die 's zomers verandert in een druk strand. Klim daarna via **Kopačevo** naar het **natuurpark Kopački Rit**, een van de belangrijkste ornithologische reservaten in Europa (tot 70.000 vogels tijdens migratiepieken). U kunt er tochtjes maken door landschappen die in de lente doen denken aan de dode rivierarmen van Louisiana.

DAG 6

Ten zuidoosten van Osijek wacht **Vukovar**, dat vooral bekend is om de gruweldaden die zich hier afspeelden tijdens de conflicten van 1991. In de oude stad zijn daarvan nog sporen te zien. Het is een ontroerend herdenkingsoord, met vele begraafplaatsen en gedenktekens. Enkele kilometers westelijker ligt **Đakovo**, een religieus centrum en een bisdom, waar enkele mooie monumenten staan: een romaanse kathedraal en een bisschoppelijk paleis. Maar de stad is ook bekend om haar stoeterijen met lipizzaners, die internationaal vermaard zijn bij liefhebbers van menwedstrijden.

DAG 7

Deze laatste dag brengt u naar **Požega**, een druk barokstadje met een stadsplein met sierlijke pastelleurige huizen en arcaden. Fraaie kerken ook, zoals die van de Heilige-Drievuldigheid, en gezellige straten met leuke cafés, tearooms en winkels. Daarna wacht het prachtige **natuurpark Lonjsko Polje**, tussen **Lonja** en **Sisak**, met twee dorpen die u niet mag overslaan, **Čigoč** en **Krapje**.

Parkeerterreinen en campings

ZAGREB

Camp Plitvice

Lučko 10 - 📍 01 6530 444 - www.motel-plitvice.hr
Permanent - 140 staanpl.
Prijs: € 25 🌳 🌳 🚗 📺 - extra pers. € 7,50
Faciliteiten en recreatie: 📶 🚰 🚰
GPS: E 15.87741 N 45.77479

TUHELJSKE TOPLICE

Camp Vita Terme Tuhelj

Ljudevita Gaja 4 - 📍 049 203 750 - www.terme-tuhelj.hr
Permanent - 74 staanpl.
Prijs: € 54,66 🌳 🌳 🚗 📺 📺 - extra pers. € 16,33
Faciliteiten en recreatie: 📶 🚰 🚰 📺 📺
GPS: E 15.7839 N 46.06601

KOPRIVNICA

Camping Bazeni Cerine

Miroslava Krleža 81 - 📍 048 240 570
Permanent - 10 staanpl.
🚰 sanitazuil 🚰 📺 📺
Prijs: € 25 🌳 🌳 🚗 📺 📺 (6A) - extra pers. € 10
Faciliteiten en recreatie: 📶 🚰 🚰
GPS: E 16.84278 N 46.15361

KOPAČEVO

Kamp odmorište Family

Ferenca Kiša 7 - 📍 031 752 106 - kamp-kopacevo.com
Permanent - 20 staanpl.
🚰 sanitazuil 🚰 📺 📺
Prijs: € 22 🌳 🌳 🚗 📺 📺 (6A)
Faciliteiten en recreatie: 📶
GPS: E 18.78445 N 45.59889

POŽEGA

Kamp Zlatni Lug

Emovački Lug 12 - 📍 098 472 483 - zlatnilug.hr
Permanent - 15 staanpl.
🚰 sanitazuil 🚰 📺
Prijs: € 19 🌳 🌳 🚗 📺
Faciliteiten en recreatie: 📶 🚰 🚰 📺
GPS: E 17.62608 N 45.35392

LONJA

Camping Sava Turizam

Lonja 167 - 📍 083 163 632 - www.sava-turizam.de
Begin april-half okt. - 7 staanpl.
Prijs: 🌳 € 7 🚗 € 3 📺 € 7
Faciliteiten en recreatie: 🚰 📺 📺
GPS: E 16.71134 N 45.36199

Restaurants, cafés, markten

ZAGREB

Vinodol – Teslina 10 - ☎ 01 481 14 27 - vinodol-zg.hr - gesl. feestd. - hoofdgerecht € 11/30. Op het terras van een leuke binnenplaats. Het restaurant staat bekend om zijn vleesgerechten (proef bijvoorbeeld het lamsvlees of het gebakken kalfsvlees). Een goed adres voor een gezellige maaltijd.

Vincek – Ilica 18 - ☎ 01 483 36 12 - www.vincek.com.hr - gesl. zo en feestd. IJs en taarten. De *Sachertorte* bindt de strijd aan met streekspecialiteiten als *Zagrebačka torta* (room, chocolade), *Princes Krafne* (enorme soes met slagroom) of *Vincek torta* (chocolade, hazelnoten). Stampvol op zaterdag!

Markt van Dolac (Tržnica Dolac) – Dolac 9 - dag. geopend. In het hart van de stad, tussen Donji Grad en Kaptol. De markt bestaat uit twee delen, die boven elkaar liggen: vleeswaren, kaas, honing en wijn in de overdekte markt; fruit en groenten buiten.

DESINIĆ (VLAK BIJ HET KASTEEL VAN VELIKI)

Grof Ratkay – Trg sv. Jurja 3 - ☎ 049 343255 - restoran-grof-ratkay.hr - gesl. ma - hoofdgerecht € 5/15.

In het centrum van het dorp, een dorps huis met een mooie veranda. Lokale specialiteiten.

VARAŽDIN

Restoran Verglec – Kranjčevićeva 12 - ☎ 042 211 131 - hoofdgerecht € 8,50/24,50. Grote taverne. In een kindvriendelijke omgeving kunt u terecht voor *pisanica* en andere *cevapcici*.

KOPRIVNICA

Restoran Pivnica Kraluš – Zrinski trg 10 - Koprivnica - ☎ 048 622 302 - podravka-ugostiteljstvo.hr - hoofdgerecht € 5,50/7,50. Onder de arcaden op het hoofdplein, in een mooie ruimte in het souterrain, worden dagschotels geserveerd die model staan voor de lokale keuken. En die is duidelijk verwant aan de Hongaarse tradities.

NAŠICE

Pansion-Restaurant Ribnjak – Stjepana Radića 1 - Breznica Našička - 10 km ten noordoosten via de weg naar Osijek, ga in Jelisavac linksaf - ☎ 031 607 006 - nasicki-ribnjaci.hr - ☑ - hoofdgerecht € 7/29. Bij een groot meer en een recreatieterrein.

TOERISTENBUREAUS

Zagreb – Trg Bana J. Jelačića 11 - ☎ 014 814 051 - www.infozagreb.hr.
Osijek – Županijska 2 - ☎ 031 203 755 - www.visitcroatia.net.

KAARTEN EN GIDSEN

Michelinkaart 757
Michelin Reisgids Kroatië

Dit restaurant is gespecialiseerd in zoetwatervissen: gegrilde karpers en diverse *fiš paprikaš*.

OSIJEK

Restoran Bijelo Plavi – Martina Divalta 8 - vlak bij het stadion en het zwembad - ☎ 031 571 000 - ☑ - hoofdgerecht € 7/13. Gezellige sfeer in dit 'Wit-Blauwe Restaurant'.



Vertaling:	Henriëtte Gorthuis, Karin Snoep, Theo Scholten
Opmaak binnenwerk:	Asterisk*, Amsterdam
Opmaak omslag:	Keppie & Keppie, Varsenare
Omslagontwerp:	Keppie & Keppie, Varsenare
Omslagfoto:	Cookelma/iStock
Ontwerp Lay-out:	Laurent Muller
Oorspronkelijke titel:	L'Europe en camping-car
Uitgeefdirecteur:	Philippe Orain
Uitgevers:	Hélène Payelle Lieven Defour
Eindredactie:	Iris Dion
Redactie:	Michel Chaput, Fabienne Darmoustoupe, Fabienne Gégot, Serge Guillot, Sylvie Kempler, Tony de Souza, Nicolas Thibaut
Cartografie:	Costina-Ionela Lungu, Theodor Cepraga
Met dank aan:	Marion Capéra, Hervé Dubois, Pascal Grougon, Andra Ostafi, Émilie Reaux, Marie Simonet

© Michelin, 2023

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo, nv, Tielt, 2024

Contactadres

Michelin Reisgids	Michelin Reisgids
Uitgeverij Lannoo	Uitgeverij Terra Lannoo bv
Kasteelstraat 97	Postbus 23202
B-8700 Tielt	1100 DS Amsterdam Zuidoost
degroenereisgids@lannoo.be	info@terralannoo.nl

www.lannoo.com

D/2024/45/379 - NUR 512

ISBN 978 94 014 9865 4

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.